Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Sünnetine Göre Hareket Etmek Farzdır

وجوب العمل بسنة الرسول صَلَّىٱللَّهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ

باللغة التركية

Yazan

Abdulaziz b. Baz

Çeviren

Muhammed Şahin

ÖNSÖZ

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd, Âlemlerin Rabbi Allah'adır. Övülen güzel sonuç, Allah Teâlâ'dan gereği gibi korkup emirlerini yerine getiren ve yasaklarından da sakınanlar içindir.

Âlemlere rahmet ve kulların hepsine birden huccet olarak gönderilen, Allah Teâlâ'nın kulu ve elçisi,Nebimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, âile halkına ve Allah'ın kitabı ile elçisinin sünnetini kendilerinden sonraki nesillere emânete riâyet ederek, söz ve manasına uygun olarak en güzel şekilde taşıyarak ulaştıran ashâbına salât ve selâm olsun. Allah Teâlâ onlardan râzı olsun, bizi de onlara en güzel şekilde tâbi olanlardan eylesin.

Geçmiş ve günümüz İslâm âlimleri, hükümlerin ispatı, helâl ve haramların beyanı ile ilgili muteber asıl ve esaslar hakkında icmâ etmişlerdir.

Bu esaslar şunlardır;

- Önünden ve ardından hiçbir batılın yanaşamadığı, her türlü noksanlık ve fazlalıktan korunmuş olan Allah'ın azîz kitâbı Kurân-ı Kerim,

- Hevâsından değil, her konuştuğu vahiy olan Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti

- İslâm ümmetinin âlimlerinin icmâ'ı.

İslâm âlimleri bu üç esâsın dışındaki diğer esâslarda görüş ayrılığına düşmüşlerdir. Hakkında görüş ayrılığı olan en önemli esaslardan birisi de Kıyas'tır.

İslâm âlimlerinin çoğunluğu gerekli şartları yerine getirdiği takdirde kıyasın da huccet sayılabileceğini belirtmişlerdir.Kıyas ile ilgili deliller sayılamayacak kadar çok olup, zikrine gerek duymayacak kadar da meşhûrdur.

1. ESÂS

Bu esâs, Allah'ın azîz kitâbı **"Kur'an-ı Kerim"**dir.Rabbimiz, Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde kitabına uymayı ve onun emirlerine sımsıkı sarılıp yasaklarından kaçınmayı emreder.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱتَّبِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۗ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ ٣ ﴾ [سورة الأعراف الآية :٣]

"Rabbinizden size indirilene uyun.O'nun (Allah) dışındaki bir takım dostlara uymayın. Şüphesiz siz, çok az ibret alarak hakka dönüyorsunuz."[1]

﴿ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ مُبَارَكٞ فَٱتَّبِعُوهُ وَٱتَّقُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٥٥ ﴾

[سورة الأنعام الآية :١٥٥]

"İşte bu (Kur'an), bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Ona uyun ve Allah'tan korkun ki merhamet olunasınız."[2]

﴿ ... قَدۡ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٞ وَكِتَٰبٞ مُّبِينٞ ١٥ يَهۡدِي بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَهُۥ سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ وَيُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذۡنِهِۦ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ١٦ ﴾ [سورة المائدة من الآيتين :١٥- ١٦]

---

[1] A'raf Sûresi: 3
[2] En'âm Sûresi: 155

"Allah, bu apaçık kitapla rızasına tâbi olanları onunla selâmet yollarına iletir ve onları izniyle zulmetlerden nûra çıkarır ve onları dosdoğru yola hidâyet eder."[1]

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِٱلذِّكۡرِ لَمَّا جَآءَهُمۡۖ وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٞ ٤١ لَّا يَأۡتِيهِ ٱلۡبَٰطِلُ مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَلَا مِنۡ خَلۡفِهِۦۖ تَنزِيلٞ مِّنۡ حَكِيمٍ حَمِيدٖ ٤٢ ﴾ [سورة فصلت الآيتان :٤١-٤٢]

"Kendilerine geldiğinde Zikr'i (Kur'an'ı) inkâr edenler, (mutlaka helâk olup azâba uğratılacaklardır). Şüphesiz bu Kitap, (Allah'ın onu güçlü kılması ve her türlü değişikliğe uğratılmaktan korumasıyla) azîzdir. Önünden ve ardından ona batıl yanaşamaz. O, hakîm olan Allah katından indirilmedir. Allah, kemâl sıfatlarla övülendir."[2]

﴿ ... وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانُ لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَۚ ... ﴾ [سورة الأنعام من الآية :١٩]

"Bu Kur'an bana, kendisiyle sizi ve ulaştığı herkesi uyarmam için bana vahyolundu."[3]

﴿ هَٰذَا بَلَٰغٞ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُواْ بِهِۦ وَلِيَعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ وَلِيَذَّكَّرَ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٥٢ ﴾ [سورة إبراهيم الآية :٥٢]

"(Ey Nebi! Sana indirdiğimiz) bu Kur'an, insanlara öğüt vermek ve onları Allah'ın azâbından korkutmak için bir duyuru ve bildiridir."[4]

Bu anlamda pek çok âyet vardır.

Nitekim Allah'ın kitabına sımsıkı sarılmayı emreden, ona sımsıkı sarılanın hidâyet, terk edenin ise dalâlet üzere olduğunu gösteren Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den birçok sahih hadis rivâyet olunmuştur. Nebi -sallallahu

---

[1] Mâide Sûresi: 15-16
[2] Fussilet Sûresi: 41-42
[3] En'am Sûresi: 19
[4] İbrâhîm Sûresi: 52

aleyhi ve sellem-'den sâbit olarak rivâyet edilen bu sahih hadislerden birisi vedâ haccındaki hadistir.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu hadiste şöyle buyurmuştur:

((إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ مَا لَنْ تَضِلُّوا إِنِ اعْتَصَمْتُمْ بِهِ كِتَابَ اللهِ.)) [رواه مسلم]

"Size, ona sımsıkı sarıldıkça asla sapıtmayacağınız bir şey bırakıyorum. (O şey) Allah'ın kitabıdır."[1]

Başka bir hadiste şöyle buyurmuştur:

((إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ ثِقْلَيْنِ أَوَّلُهُمَا كِتَابُ اللهِ، فِيهِ الْهُدَى وَالنُّورُ فَخُذُوا بِكِتَابِ اللهِ وَتَمَسَّكُوا بِهِ.)) [رواه مسلم]

"Size, önemi büyük iki şey bırakıyorum. Birincisi: İçerisinde hidâyet ve nûr bulunan Allah'ın kitabı Kur'an'dır. Onu alın (ona göre yaşayın) ve ona sımsıkı sarılın."[2]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Kur'an'a sarılmayı ve ona göre yaşamayı teşvik ettikten sonra şöyle buyurmuştur:

((وَأَهْلِ بَيْتِي، أُذَكِّرُكُمُ اللهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي، أُذَكِّرُكُمُ اللهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي.)) [رواه مسلم]

"Ehli beytime iyi davranmanız hususunda size Allah'tan korkmanızı hatırlatırım. Ehli beytime iyi davranmanız hususunda size Allah'tan korkmanızı hatırlatırım. Ehli beytime iyi davranmanız hususunda size Allah'tan korkmanızı hatırlatırım."[3]

Başka hadiste Kur'an hakkında şöyle buyurmuştur:

---

[1] Müslim
[2] Müslim, Zeyd b.Erkam'dan rivâyet etmiştir.
[3] Müslim

((هُوَ حَبْلُ اللهِ، مَنِ اتَّبَعَهُ كَانَ عَلَى الْهُدَى، وَمَنْ تَرَكَهُ كَانَ عَلَى الضَّلاَلِ.))

[رواه مسلم]

"O Kur'an, Allah'ın ipidir. O'na tâbi olan hidâyette, onu bırakıp terk eden de dalâlettedir."[1]

Bu anlamda birçok hadis vardır. Sahâbe ve onlardan sonra gelen ilim ve îmân ehlinin, Kur'an ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetine sımsıkı sarılıp onlarla hüküm vermenin ve onlara göre muhakeme olmanın farz oluşuyla ilgili icmâ' olduğuna dâir bu konudaki delîlleri zikredip, sözü fazla uzatmaya gerek yoktur

2.ESÂS

İslâm âlimlerinin ittifak ettikleri üç esâsın ikincisi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak bildirilen söz, fiil ve takrîrlerden oluşan hadislerdir.

Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbı, tâbiîn ve onlardan sonra gelenler, bu önemli esâsa îmân etmiş, onu delil kabul etmiş ve ümmete de öğretmişlerdir. Yine bu konuda birçok eserler yazmışlar ve bunu **"Fıkıh Usûlü"** ve **"Hadis Terimleri"** adlı kitaplarda açıklamışlardır.Bu konudaki deliller sayılamayacak kadar pek çoktur.

Bu delillerden birisi de şudur:

Allah Teâlâ, azîz kitabında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e uyup ona itaat etmeyi emretmiştir.Bu emir, onun döneminde yaşayan sahâbe ile onlardan sonra gelen müslümanların hepsine yöneliktir. Zirâ Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem tüm insanlığa gönderilmiş ve kıyâmete kadar O'na uymak ve itaat etmek tüm herkese emrolunmuştur. Çünkü Kur'an'ı tefsir eden ve onda üstü kapalı olarak ifâde edilen hükümleri sözlü, fiilî ve takrîrî sünnetleri ile açıklayan yegâne kimse, odur.

---

[1] Müslim

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti olmasa, namazların kaç rekât olduğunu, nasıl kılındığını ve kılarken nelerin gerektiğini müslümanlar bilemezlerdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti olmasa oruç, zekât, hac, cihâd ve iyiliği emredip kötülükten alıkoymak gibi meselelerin hükümlerini müslümanlar bilemezlerdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti olmasa, muâmelâtla ilgili hükümleri, haram olan şeyleri, haram kılınan yasakların işlenmesi halinde farz kıldığı had ve cezâların hükümlerini müslümanlar idrak edip kavrayamazlardı.

Bu konudaki âyetlere gelince, bazıları şunlardır:

﴿ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾ ﴾ [سورة آل عمران الآية :١٣٢]

"(Ey mü'minler! Emrettiklerini yerine getirmek ve yasakladıklarından da kaçınmak sûretiyle) **Allah'a ve elçisine itaat edin ki merhamet olunasınız."**[1]

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ وَأُو۟لِى ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ ۖ فَإِن تَنَـٰزَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾ ﴾ [سورة النساء الآية :٥٩]

"Ey îmân edenler! Allah'a itaat edin.Elçiye de (hak olarak getirmiş olduğu şeylere) **uyun.**(Allah'a isyanı emretmediği sürece) **sizden olan idârecilere de itaat edin. Aranızda herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, gerçekten Allah'a ve âhiret gününe îmân ediyorsanız, o konuda hüküm vermek için, onu Allah'**(ın kitabı Kur'an)**a ve elçisi** (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti)**ne götürün.Allah'**(ın kitâbı Kur'an)**a ve elçisi** (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti)**ne götürmek;sizin için** (ayrılığa düşüp görüşleriniz-le hareket etmenizden) **daha hayırlı, sonuç bakımından da daha güzeldir."**[2]

---

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 132
[2] Nisâ Sûresi: 59

Allah Teâlâ başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

﴿ مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ٨٠ ﴾

[سورة النساء الآية :٨٠]

"**Kim elçiye itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur. Kim de** (Allah'a ve elçisine itaat etmekten) **yüz çevirirse,** (bil ki ey elçi!) **Biz, seni onların üzerine bir gözetleyici olarak göndermedik.**"[1]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti delil olarak kabul edilmeseydi veya sünnetin tamamı muhafaza edilmeseydi, insanların Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e itaat etmeleri ve anlaşmazlığa düştüklerinde Allah'ın kitabı ve elçisinin sünnetine dönmeleri nasıl mümkün olurdu?

Buna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinin delil kabul edilemeyeceğini veya sünnetinin tamamının muhafaza edilmediğini iddiâ etmek; Allah Teâlâ'nın, kullarını olmayan bir şeye havâle etmesi demektir ki bu en bâtıl fikir, Allah Teâlâ'ya karşı işlenmiş en büyük küfür ve O'nun hakkında duyulan en kötü zandır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلذِّكۡرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ٤٤ ﴾

[سورة النحل من الآية :٤٤]

"(Ey elçi!) **Sana da Zikri** (Kur'an'ı) **indirdik ki insanlara kendileri için indirileni açıklayasın, ta ki düşünüp öğüt alsınlar.**"[2]

Başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

---

[1] Nisâ Sûresi: 80
[2] Nahl Sûresi: 44

﴿ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِي ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٦٤ ﴾ [سورة النحل الآية :٦٤]

"(Ey elçi!) **Biz bu Kitab'ı sana sırf hakkında ihtilafa düştükleri şeyi insanlara açıklayasın ve iman eden bir topluma da hidayet ve rahmet olsun diye indirdik.**"[1]

O halde Allah Teâlâ, hem elçisine indirdiği Kur'an'ı insanlara açıklama yetkisi verecek, hem de ortada sünnet diye bir şey olmayacak veya sünneti huccet saymayacak. Böyle bir şey olabilir mi?

Bunun bir benzeri, Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:

﴿ قُلۡ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيۡكُم مَّا حُمِّلۡتُمۡۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهۡتَدُواْۚ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ٥٤ ﴾ [سورة النور الآية :٥٤]

"(Ey elçi! İnsanlara) **de ki: Allah'a itaat edin. Elçisine de itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse, sana düşen görev; elçilik görevini yerine getirmendir. Size düşen görev de size yüklenen** (görevleri yerine getirmeniz)**dir. Eğer O'na itaat ederseniz, hakka** (hidâyete) **erersiniz. Elçiye düşen görev; Rabbinden apaçık olarak gelen elçilik görevini tebliğ etmekten başka bir şey değildir.**"[2]

Aynı sûrede başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

﴿ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ٥٦ ﴾

[سورة النور الآية :٥٦]

"**Namazı** (tam) **kılın. Zekâtı** (hak edene) **verin. Elçiye itaat edin ki merhamet olunasınız.**"[3]

[1] Nahl Sûresi: 64
[2] Nûr Sûresi: 54
[3] Nûr Sûresi: 56

Başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ جَمِيعًا ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِيِّ ٱلۡأُمِّيِّ ٱلَّذِي يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ١٥٨ ﴾ [سورة الأعراف الآية :١٥٨]

"(Ey elçi! İnsanlara) **de ki: Ben, Allah tarafından hepinize birden gönderilmiş bir elçiyim. Gökler, yer ve her ikisinin arasında bulunan her şeyin mülkü O'nundur. O'ndan başka hak ilah yoktur.** (Mahlûkatı) O diriltir ve öldürür.Öyleyse siz de Allah'a ve O'nun bütün kelimelerine îmân eden o ümmî nebiye, o elçiye inanın. Ona tâbi olun ki doğru yolu bulasınız."[1]

Yukarıdaki âyetler, hidâyet ve rahmetin, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetine uymakta olduğuna apaçık delildir.

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti ile amel edilemez" veya "Sünnetin aslı yoktur veyahut da sünnete itimât edilemez" diyen kimsenin hidâyet ve rahmete erişmesi mümkün müdür?

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... فَلۡيَحۡذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنۡ أَمۡرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمۡ فِتۡنَةٌ أَوۡ يُصِيبَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٦٣ ﴾ [سورة النور من الآية : ٦٣]

"O'nun (Rasûlullah'ın) **emrine aykırı davrananlar, başlarına bir belânın gelmesinden veya âhirette acıklı bir azâba uğratılmalarından sakınsınlar."**[2]

Başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْۚ ... ﴾

[سورة الحشر من الآية :٧]

---

[1] A'raf Sûresi: 158

[2] Nûr Sûresi:63

"Elçi (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-) **size neyi verdiyse** (hüküm olarak neyi) **getirdiyse onu hemen alın. Neyi de yasakladıysa ondan hemen vazgeçin."**[1]

Bu anlamda birçok âyet vardır. Daha önce zikredilen âyetlerin delâlet ettiği üzere, Allah Teâlâ'nın kitabına uyarak ona sımsıkı sarılıp emirlerini yerine getirmenin, yasakladıklarından da kaçınmanın farz olduğu gibi, bu âyetlerin hepsi de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e itaat etmenin ve getirdiği dîne inanmanın farz olduğuna delâlet eder.

Kur'an ve sünnet, birbirinden ayrılmayan iki esâstır. Bu iki esâstan birini inkâr etmek; diğerini de inkâr etmek ve yalanlamak demektir ki bu hareket, ilim ve îmân ehlinin ittifakıyla küfür, dalâlet ve İslâm dâiresinden çıkmak olarak belirlenmiştir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e itaat etmenin ve getirdiği esâslara uymanın farz, O'na karşı gelmenin ise haram oluşu hakkında birçok mütevâtir hadis rivâyet edilmiştir.Bu durum, Asr-ı saâdette yaşayanlar için geçerli olduğu gibi, onlardan sonra kıyâmete kadar gelecek olan nesiller için de geçerlidir.

Bu konudaki hadislerden bazıları şunlardır:

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunan hadiste, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَطَاعَنِي فَقَدْ أَطَاعَ اللهَ، وَ مَنْ عَصَانِي فَقَدْ عَصَى اللهَ.)) [متفق عليه]

"Kim bana itaat ederse, Allah'a itaat etmiş sayılır. Kim de bana isyan ederse, Allah'a isyan etmiş sayılır."[2]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunan başka hadiste Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

---

[1] Haşr Sûresi: 7
[2] Buhârî ve Müslim

((كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلوُنَ الْجَنَّةَ إِلاَّ مَنْ أَبَى. قيِلَ ياَ رَسوُلَ اللهِ! وَ مَـنْ يَـأْبَى؟ قـاَلَ: مَنْ أَطاَعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصاَنِي فَقَدْ أَبَى.)) [رواه البخاري]

"Yüz çevirenler hariç ümmetimin hepsi cennete girecektir.

Sahâbe:

- Ey Allah'ın elçisi! Kim o yüz çevirenler? dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Bana itaat eden cennete girer, bana isyan eden de yüz çevirmiş demektir."[1]

Mikdâm b. Ma'dî Kerib'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((أَلاَ إِنِّي أُوتِيْتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ، أَلاَ يوُشِـكُ رَجُـلٌ شَـبْعاَنُ عَلَى أَرِيكَـتِـهِ يَقوُلُ:عَلَيْكُمْ بِهَذاَ الْقُرْآنِ، فَماَ وَجَدْتُمْ فيهِ مِنْ حَلاَلٍ فَأَحِلُّوهُ، وَماَ وَجَدْتُمْ فيـهِ مِـنْ حَراَمٍ فَحَرِّموُهُ.)) [رواه أحمد وأبو داود والحاكم بإسناد صحيح]

"Biliniz ki bana, Kur'an ve onun benzeri (hadis) verildi. Dikkat edin ki karnı doymuş bir kişi koltuğuna yaslanıp: 'Bu Kur'an'a sarılın. Onda helâl bulduğunuzu helâl, haram bulduğunuzu da haram kılın' diyeceği vakit yakındır."[2]

İbn-i Ebî Râfi', babasından rivâyet ettiğine göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

---

[1] Buhârî
[2] Ahmed, Ebu Dâvûd ve Hâkim sahîh bir senedle rivâyet etmişlerdir.

((لاَ أُلْفِيَنَّ أَحَدَكُمْ مُتَّكِئاً عَلَى أَرِيكَـتِهِ يَأْتِيهِ الْأَمْرُ مِنْ أَمْرِي مِمَّا أَمَـرْتُ بِـهِ أَوْ نَهَيْتُ عَنْهُ فَيَقُولُ: لاَ نَدْرِي ماَ وَجَدْناَ فِي كِتَابِ اللهِ اتَّبَعْنَاهُ))

[رواه أبو داود وابن ماجه بسند صحيح]

"Sizden birinizi koltuğuna yaslanmış bir halde, kendisine yapmasını emrettiğim veya yasakladığım bir şey ulaştığında: 'Biz Kur'an'da neyi bulursak ona uyarız, başkasını bilmeyiz' diyerek sünnetimi inkâr ettiğini görmeyeyim."[1]

Hasan b. Câbir -Allah ondan râzı olsun-, Mikdâm b. Ma'dî Kerib'i -Allah ondan râzı olsun- şöyle derken işittim, der:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Hayber savaşında bazı şeyleri haram kıldıktan sonra şöyle buyurdu:

((يوُشِكُ أَحَدُكُمْ أَنْ يُكَذِّبَنِي وَهُـوَ مُتَّكِـئٌ يُحَـدَّثُ بِحَـدِيثِي فَيَقـوُلُ: بَيْنَنَـا وَبَيْنَكُمْ كِتَابُ اللهِ، فَماَ وَجَدْناَ فيه مِنْ حَلاَلٍ اِسْتَحْلَلْنَاهُ، وَماَ وَجَدْنَا فيهِ مِـنْ حَـرَامٍ حَرَّمْنَاهُ، أَلاَ إِنَّ مَا حَرَّمَ رَسُولُ اللهِ مِثْلُ مَا حَرَّمَ اللهُ.))

[رواه الحاكم والترمذي وابن ماجه بإسناد صحيح]

"Sizden birinizi koltuğuna yaslanmış halde, hadisim hakkında konuşurken, beni yalanlayarak:

-Bizimle sizin aranızda Kur'an hakemdir. Onda neyi helâl bulursak helâl, neyi de haram bulursak haram sayarız' diyeceği vakit yakındır. İyi biliniz ki Rasûlullah'ın haram kılması, Allah'ın haram kılması gibidir."[2]

---

[1] Ebu Dâvûd ve İbn-i Mâce sahîh bir senedle rivâyet etmişlerdir.
[2] Hâkim, Tirmizî ve İbn-i Mâce sahîh bir senedle rivâyet etmişlerdir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivâyet olunan mütevâtir hadislerde o, hutbesinde ashâbına hazır bulunan kimselerin işittiklerini hazır bulunmayanlara tebliğ etmesini emrederek şöyle buyururdu:

((رُبَّ مُبَلَّغٍ أَوْعى مِنْ سَامِعٍ.))

"Olur ki tebliğ edilen kimse, bizzat işiterek tebliğ eden kimseden daha iyi anlayıp kavrayabilir."

Bu hadislerin birisinde, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Vedâ haccında, Arefe ve Kurban bayramının 1. günü insanlara hitap ettiğinde şöyle buyurmuştur:

((فَلْيُبَلِّغِ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ فَرُبَّ مَنْ يَبْلُغُـهُ أَوْعى لَهُ مِمَّنْ سَمِعَهُ.)) [متفق عليه]

"Hazır bulunan, hazır bulunmayana tebliğ etsin. Olur ki tebliğ edilen kimse, bizzat işiterek tebliğ eden kimseden daha iyi anlayıp kavrayabilir."[1]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, onu işiten ve kendisine tebliğ edilen kimseye delil olmayıp kıyâmete kadar kalıcı olmasaydı, sünnetini başkasına tebliğ etmesini ashâbına emretmezdi.Bundan da anlaşılmaktadır ki Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, onu bizzat kendi ağzından işiten sahâbe ile kendilerine sahih senedlerle nakledilen nesiller için bir delildir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbı, onun sözlü ve fiilî sünnetlerini ezberlemiş ve kendilerinden sonra gelen tâbiîne, onlar da kendilerinden sonra gelenlere tebliğ etmişlerdir. Yine güvenilir İslâm âlimleri, O'nun sünnetini nesilden nesle ve asırdan asra nakletmiş, kitaplarda derleyip toplayarak sahih olanını zayıf olanından ayırt edip açıklamış, sünnetin sahih olanını zayıf olanından ayırt edebilmek için de aralarında bilinen kural ve ölçüler koymuşlardır.

[1] Buhârî ve Müslim

Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'le oynamak isteyenlerin şerrinden, dinsizlerin küfründen ve tahrip etmek isteyenlerin tahribinden Kur'an-ı Kerîm'i koruduğu gibi, İslâm âlimleri de Buhârî ve Müslim'in sahihleri ile diğer âlimlerin hadis kitaplarını elden ele dolaştırıp ezberleyerek Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetini korumuşlardır.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٩ ﴾ [سورة الحجر الآية :٩]

"Şüphesiz Zikr'i (Kur'an'ı) **biz indirdik. O'nu** (bir değişikliğe uğratılarak ilâve edilmekten,noksanlaştırılmaktan veya bir kısmının kayba uğramasından) **koruyacak olan da biziz."**[1]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti, şüphesiz Allah Teâlâ tarafından inen bir vahiydir. Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'i koruduğu gibi sünneti de korumuş, onu tahrifçilerin tahrifinden ve câhillerin bâtıl tevilinden korumak için, onların ileri sürdükleri şüpheleri ortadan kaldıran âlimleri bu işe hazır kılmıştır. Câhil, yalancı ve inkârcıların sünnete yamamaya çalıştıkları her iftira ve yalanı bu âlimler bertaraf edip çürütmüşlerdir.Çünkü Allah Teâlâ, sünneti, Kur'an-ı Kerim'in tefsiri ve Kuran'daki özetle bildirdiği (mücmel/kapalı) hükümlerin açıklayıcısı kılmış, buna ilâve olarak Kur'an-ı Kerim'de zikretmediği başka hükümleri de sünnet aracılığıyla bildirmiştir.

Buna örnek olarak şu hükümleri gösterebiliriz:

Süt emzirme ve miras ile ilgili hükümler, bir kadını halası veya teyzesi ile aynı nikâh altında tutmanın (bir kadın ile evli iken ikinci eş olarak hala veya teyzesini nikâh altına almanın) haram oluşu gibi diğer hükümler, Allah Teâlâ'nın aziz kitabında belirtilmemiş, aksine sahih sünnetle açıklanmıştır.

Şimdi sünnetin yüceltilmesi ve ona göre hareket etmenin farz oluşu hakkında sahâbe, tâbiîn ve onlardan sonra gelen ilim ehlinin görüşlerini zikredeceğiz:

[1] Hicr Sûresi: 9

Ebu Hureyre'den -radıyallahu anh- rivâyet olunduğuna göre, şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- vefât ettikten sonra, bazı Araplar dinden dönünce, Ebu Bekir -radıyallahu anh- şöyle dedi:

-Allah'a yemîn olsun ki namaz ile zekâtı birbirinden ayıranlarla savaşırım.

Bunun üzerine Ömer -radıyallahu anh-, Ebu Bekir'e:

- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

((أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ.فَإِذَا قَالُوهَا عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهَمُ إِلاَّ بِحَقِّهَا.)) [متفق عليه]

"Lâ ilâhe illallah' deyinceye kadar insanlarla (müşriklerle) savaşmakla emrolundum. Bunu derlerse, kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. Ancak İslâmın hakkı bundan müstesnâdır."[1]

Buyurduğu halde, sen sadece zekât vermek istemeyen insanlarla nasıl savaşırsın? dedi.

Bunun üzerine Ebu Bekir -radıyallahu anh- O'na:

- Zekât, İslâm'ın hakkı değil midir? Allah'a yemîn olsun ki Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e vermiş olup da bana vermek istemedikleri bir deve yuları dahi olsa vermediklerinden dolayı onlarla savaşırım, karşılığını verdi.

Ömer -radıyallahu anh-:

- Nihâyet Allah Teâlâ, Ebu Bekir'in gönlünü açmış ve O'nun haklı olduğunu anladım, dedi."

Nitekim sahâbe, dînden dönenlerle savaşmak için tekrar İslâm'a dönünceye kadar Ebu Bekir'e destek olup onlarla savaştılar. Dönmemekte ısrar edenleri öldürdüler. Bu olay, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in

[1] Buhârî ve Müslim

sünnetinin ne kadar önemli ve sünnete göre hareket etmenin farz olduğuna apaçık bir delildir.

Bir nine, Ebu Bekir'e -radıyallahu anh- gelerek kendisinin mirastaki payını sordu. Ebu Bekir ona:

"Allah'ın kitabı Kur'an'da sana hiçbir pay yoktur. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-**'in de senin için bir şey tâyin ettiğini bilmiyorum. Bunu insanlara** (sahâbeye) **soracağım",** dedi.

Ardından meseleyi sahâbeye sordu. Sahâbeden bazıları Ebu Bekir'in yanında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in nineye altıda bir (1/6) pay verdiğine şâhitlik ettiler. Bunun üzerine Ebu Bekir -radıyallahu anh- nineye bu payı verdi.

Ömer -radıyallahu anh- vâlilerine, insanlar arasında Allah'ın kitabıyla, Allah'ın kitabında bulamazlarsa, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetiyle hüküm vermelerini vasiyet ederdi.

Başkasının zorlamasıyla çocuğunu düşüren kadın ile ilgili hüküm Ömer'e -radıyallahu anh- karmaşık gelince, sahâbeye sormuş, sahâbeden iki kişi Muhammed b. Seleme ve Muğîre b. Şu'be -radıyallahu anhumâ- Ömer'in yanında, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu hususta bir köle veya câriyenin hürriyetine kavuşturulması (azâd edilmesi) gerektiğine hükmetti-ğine şâhitlik edince, Ömer de bu şekilde hüküm verdi.

Bir kadının, ölümünden sonra kocasının evinde iddet beklemesinin hükmü Osman b.Afvan'a -radıyallahu anh-karmaşık gelince, Mâlik b. Sinân'ın kızı, Ebu Saîd'in de kız kardeşi olan Ferîa -radıyallahu anhâ-, kocasının ölümünden sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in iddeti bitinceye kadar kocasının evinde beklemesini kendisine emrettiğini Osman'a haber verince, o da bu şekilde hüküm verdi.

Yine Osman -radıyallahu anh-, şarap içtiği için Velîd b. Ukbe'ye sünnetin hükmü gereği had cezâsını uyguladı.

Ali -radıyallahu anh-, Osman'ın temettu' haccını yasakladığı haberini alınca, onun aksine temettu' haccına niyetlenerek şöyle dedi:

"Ben, insanlardan herhangi birisinin sözünden dolayı Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-**'in sünnetini terk edemem."**

Sahâbeden bazıları, Ebu Bekir ve Ömer'in -radıyallahu anhumâ- ifrâd haccını güzel gördüklerini söyleyerek, temettu' haccı yaptığı için Abdullah b. Abbas'a -Allah ondan ve babasından râzı olsun- itiraz ettiler. Bunun üzerine o şöyle demiştir:

"Başınıza gökten taş yağmasından korkulur. Ben size, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **şöyle buyurdu diyorum, siz Ebu Bekir ve Ömer böyle dedi, diyorsunuz."**

Ebu Bekir ve Ömer'in -radıyallahu anhumâ- sözlerine uyarak sünnete aykırı davranıldığı için cezâya çarptırılmaktan korkuluyorsa, onlardan daha düşük durumda olan veya kendi basit görüş ve ictihadına bakarak sünnete aykırı hareket edenlerin hali nice olur?

Sahâbeden birisi, sünnetle ilgili bazı meselelerde Abdullah b. Ömer -radıyallahu anhumâ- ile tartışınca, ona şöyle dedi:

"Biz, Ömer'e mi yoksa sünnete mi uymakla emrolunduk."

İmrân b. Husayn -radıyallahu anh- sünnetten bahsederken, orada bulunanlardan birisi:

"Bize Allah'ın kitabı Kur'an'dan haber ver, deyince, ona hiddetlenerek şöyle dedi:

-Sünnet, Kur'an'ın açıklamasıdır. Şayet sünnet olmasaydı, öğle namazının farzının dört, akşam namazının farzının üç, sabah namazının farzının iki rekât olduğunu, zekât ve diğer konularla ilgili hükümleri detaylı olarak bilemezdik."

Sünnetin yüceltilmesi, sünnete göre hareket etmenin farz oluşu ve ona aykırı hareket etmekten sakındırmakla ilgili olarak sahâbeden birçok eser nakledilmiştir.

Bu eserlerden birisi, Abdullah b. Ömer -radıyallahu anhumâ-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

"Allah'ın kadın kullarını mescitlere gitmekten alıkoymayın"

Dediğini hatırlattığında, çocuklarından Bilâl:

- Allah'a yemîn olsun ki onları câmilere gitmekten alıkoyacağız, deyince, Abdullah b. Ömer ona hiddetlenerek şöyle dedi:

- Ben sana, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

-Allah'ın kadın kullarını câmilere gitmekten alıkoymayın, buyurdu diyorum, sen de 'Allah'a yemîn olsun ki onları câmilere gitmekten alıkoyacağız diyorsun."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbından birisi olan Abdullah b. Muğaffel el-Muzenî -radıyallahu anh-akrabalarından birisinin fiske taşı attığını görünce, ona bunu yapmamasını söyleyerek şöyle dedi:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- fiske[1] taşı atmayı yasaklayarak şöyle buyurdu:

"O ne av avlar, ne de düşman yaralar. Fakat o, diş kırar ve göz çıkarır."

Daha sonra, yine fiske taşı attığını görünce, ona şöyle dedi:

-Allah'a yemîn olsun ki seninle konuşmayacağım. Ben sana, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- fiske taşı atmayı yasakladı, diyorum, sen ise bunu tekrar yapıyorsun."

Beyhakî, tâbiînin büyüklerinden Eyyûb Sıhtiyânî'den rivâyet ettiğine göre şöyle demiştir:

"Birisine sünnetten konuştuğum zaman:

- Sünneti bırak da bize Kur'an'dan haber ver, derse, bil ki o kimse sapıtmıştır."

Evzâî de -rahimehullah- şöyle demiştir:

[1] Başparmakla işâret parmağının arasına konulup atılan taşa fiske taşı denir. (Çeviren)

"Sünnet, Kur'an'ı açıklar veya mutlak bir hükmünü mukayyed kılabilir (sınırlayabilir) veyahut Allah Teâlâ'nın:

﴿ ... وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾ ﴾

[سورة النحل من الآية :٤٤]

"(Ey elçi!) Sana da Zikri (Kur'an'ı) indirdik ki insanlara kendileri için indirileni açıklayasın, ta ki düşünüp öğüt alsınlar."[1]

Buyurduğu gibi, Kur'an'da hiç zikredilmeyen hükümler getirebilir."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in :

((أَلاَ إِنِّ أُوتِيْتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ.)) [رواه أحمد وأبو داود والحاكم بإسناد صحيح]

"Biliniz ki bana, Kur'an ve onun benzeri (hadis) verildi."[2]

Bu hadis, daha önce geçmişti.

Beyhakî, Âmir Şa'bî'den -rahimehullah- rivâyet ettiğine göre, Âmir insanlara şöyle demiştir:

"Siz, ancak hadisleri terk ettiğinizde helâk olursunuz."

Yine Beyhakî, İmam Evzâî'den rivâyet ettiğine göre, İmam Evzâî -rahimehullah- bir arkadaşına şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sana bir hadis ulaşırsa, sakın onun dışında bir şey söylemeyesin. Çünkü Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'tan gelen vahyi tebliğ ederdi."

Yine Beyhakî, büyük hadis imamlarından Süfyân-i Sevrî'den -rahimehullah- rivâyet ettiğine göre, Süfyân şöyle demiştir:

"İlmin tamamı, ancak hadis ilmidir."

[1] Nahl Sûresi: 44
[2] Ahmed, Ebu Dâvûd ve Hâkim sahîh bir senedle rivâyet etmişlerdir.

İmam Mâlik -rahimehullah- şöyle demiştir:

"Bizden hiç kimse yoktur ki başkasının görüşlerini, başkaları da bizim görüşlerimizi reddetmesin.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrini göstererek:

- Fakat şu kabirde yatanın sözü bundan müstesnâdır (reddedilmez)."

İmam Ebu Hanîfe -rahimehullah- şöyle demiştir:

"Hadis, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelirse, başımın ve gözümün üzerinde yeri vardır."

İmam Şâfiî -rahimehullah- şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bana sahih bir hadis rivâyet edildiği halde, onu delil olarak alıp kabul etmezsem, sizi, aklımın gitmiş olduğuna şâhit tutuyorum."

İmam Şâfiî -rahimehullah- yine şöyle demiştir:

"Bir söz söyler ve söylediğim bu söz, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivâyet olunan hadise aykırı olursa, benim sözümü duvara vurun."

İmam Ahmed -rahimehullah- bir arkadaşına şöyle demiştir:

"Ne beni, ne Mâlik'i, ne de Şâfiî'yi taklit et.Sen de bizim aldığımız yerden (kaynaktan) al."

İmam Ahmed -rahimehullah- yine şöyle demiştir:

"Allah Teâlâ'nın:

﴿ ... فَلْيَحْذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ ﴾ [سورة النور من الآية : ٦٣]

"O'nun (Rasûlullah'ın) emrine aykırı davrananlar, başlarına bir belânın gelmesinden veya âhirette acıklı bir azâba uğratılmalarından sakınsınlar."[1]

Buyurduğu, hadisin sened ve sıhhatini Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den geldiğini bildikleri halde, Süfyân'a gidip soranlara şaşarım."

Ardından şöyle dedi:

-Âyette geçen fitne nedir bilir misin?

Fitne, şirktir. Belki de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bir sözünü reddederse, kalbine bir şüphe girer de bu yüzden helâk olur."

Beyhakî, tâbiînin büyüklerinden müfessir Mücâhid b. Cebr'den -rahimehullah- rivâyet ettiğine göre, Mücâhid şöyle demiştir:

"Eğer aranızda herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, gerçekten Allah'a ve âhiret gününe îmân ediyorsanız, o konuda hüküm vermek için, Allah'a ve elçisine dönün."[2]

Âyette geçen Allah'a dönmekten kasıt; Allah'ın kitabı Kur'an'a başvurmaktır. Elçisine dönmekten kasıt ise; sünnete başvurmaktır."

Beyhakî, Zührî'den -rahimehullah- rivâyet ettiğine göre, Zührî şöyle demiştir:

"Bizden önceki âlimlerimiz, 'Sünnete sarılmak, kurtuluştur' derlerdi."

İbn-i Kudâme -rahimehullah- "Ravdatu'n-Nâzır" adlı kitâbının "Usûlu'l-Ahkâm" bölümünde şöyle demiştir:

"Şer'î esasların ikincisi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetidir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sözü delildir. Çünkü onun

---

[1] Nûr Sûresi:63
[2] Nisâ Sûresi: 59

doğruluğuna, Allah'ın emirlerine itaat ettiğine ve yasaklarından kaçındığına Kur'an şâhittir."

Hâfız İbn-i Kesîr -rahimehullah-:

﴿ ... فَلْيَحْذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ ﴾ [سورة النور من الآية : ٦٣]

"O'nun (Rasûlullah'ın) emrine aykırı davrananlar, başlarına bir belânın gelmesinden veya âhirette acıklı bir azâba uğratılmalarından sakınsınlar."[1]

Âyetini tefsir ederken şöyle demiştir:

"Yâni Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emri; O'nun yolu, metodu, sünneti ve şerîatıdır. Söz ve ameller, onun söz ve amelleriyle değer kazanır. Onun söz ve amellerine uygun olan söz ve ameller, Allah tarafından kabul edilir. Onun söz ve amellerine uygun olmayan söz ve ameller, kimden gelirse gelsin sahibine iâde edilir. Buhârî, Müslim ve diğer hadis âlimlerinin rivâyet ettikleri bir hadiste, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ.)) [متفق عليه]

"Kim, bu dînimizden olmayan bir şeyi ona ihdâs ederse, o ihdâs ettiği şey kendisine reddolunur."[2]

Yâni Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrine gizli ve açık aykırı davrananlar, kalplerine küfür, nifak ve bid'at gibi belâların gelmesinden yahut dünyada kısas veya had cezası uygulanarak veyahut hapis ve benzeri cezâlara çarptırılarak cezâlandırılmaktan korkup sakınsınlar."

Ebu Hureyre'den -radıyallahu anh- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

---

[1] Nûr Sûresi:63

[2] Buhârî ve Müslim

((مَثَلِي وَمَثَلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ اسْتَوْقَدَ نَاراً، فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهَا جَعَلَ الْفَرَاشُ وَهَذِهِ الدَّوَابُّ اللَّائِي يَقَعْنَ فِي النَّارِ يَقَعْنَ فِيهَا وَجَعَلَ يَحْجُزُهُنَّ وَيَغْلِبْنَهُ فَيَقْتَحِمْنَ فِيهَا .قَالَ: فَذَلِكَ مَثَلِي وَمَثَلُكُمْ أَنَا آخُذُ بِحُجَزِكُمْ عَنِ النَّارِ هَلُمَّ عَنِ النَّارِ فَتَغْلِبُونِي وَتَقْتَحِمُونَ فِيهَا.)) [رواه الإمام أحمد عن عبد الرزاق عن معمر عن همام بن منبه]

"Benimle sizin benzeriniz, ateş yakan adamın benzeridir. Ateş etrafı aydınlatınca, kelebek ve ateşe düşen şu hayvanlar,ateşe düşmeye başlayınca o adam onları ateşe düşürmemeye çalışırken, hayvanlar ona üstün gelir ve ateşe düşerler. İşte bu, benimle sizin durumunuz gibidir. Ben ateşe düşmenize engel olmaya çalışıyorum. Siz ise, bana üstün gelerek kendinizi ateşin içerisine atıyorsunuz."[1]

Celâleddîn Suyûtî -rahimehullah- "Miftâhu'l-Cenneti fi'l-İhticâci bis-Sünneh" (Cennetin anahtarı, sünnete sarılarak onu delil kabul etmektedir) adlı eserinde şöyle demiştir:

"Biliniz ki -Allah size merhamet etsin- her kim, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olan sözlü veya fiili bir hadisi inkâr ederse, kâfir olur ve Îslâm dâiresinden çıkarak yahûdi, hıristiyan veya Allah'ın dilediği küfür topluluklarından birisiyle birlikte haşrolur."

Sahâbe, tâbiîn ve onlardan sonra gelen ilim ehlinin, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetini yüceltmenin ve ona göre hareket etmenin farz olduğuna, ona aykırı hareket etmenin ise tehlikeli olduğuna dâir pek çok sözü vardır.

Ümit ederim ki, bu kitapta zikredilen âyet, hadis, sahâbe ve tâbiînin sözleri, hakkı arayan için yeterli ve iknâ edici olmuştur.

---

[1] Hadisi, İmam Ahmed b. Hanbel Abdurrezzak'tan, o Me'mar'dan, o da Hemmâm b. Münebbih'ten rivâyet etmiştir.

Allah Teâlâ'dan, rızâsına uygun işlerde bizi ve diğer müslümanları muvaffak kılmasını, gazâbına sebep olacak şeylerden bizi uzak tutmasını, hepimizi dosdoğru yola iletmesini niyâz ederiz.

Şüphesiz O, kullarının her konuştuklarını hakkıyla işiten ve kendisine duâ edip yalvarana yakın olandır.

Allah Teâlâ'nın kulu ve elçisi Nebimiz Muhammed'e, O'nun âile halkına, ashâbına ve O'na en güzel bir şekilde tâbi olanlara, salât ve selâm olsun.